

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

7/10072
GK:20

Sayı : B.21.0.GGM.0.01.610-347

.../11/2012

Konu : Soru Önergesi (7/10072)

27.11.2012* 23960

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 2/10/2012 tarihli ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-86735 sayılı yazısı.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU tarafından tevcih edilen 7/10072 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Hayati KAZICI
Bakan

Ek: Soru önergesi cevabı (3 sayfa).

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

EK

İzmir Milletvekili Sayın Ahmet Kenan TANRIKULU'na Ait 7/10072 Sayılı Yazılı Soru Önergese İlişkin Cevaplar:

1-2-3-4-5-6) İçişleri Bakanlığı, Hatay, Gaziantep ve Kilis Valilikleri ile Bakanlığım Doğu Akdeniz Gümrük ve Ticaret Bölge Müdürlüğünden alınan muhtelif tarih ve sayılı yazıların tetkiki neticesinde; Suriye'de yaşanmakta olan iç çatışmalar çerçevesinde resmi hükümet güçlerine karşı mücadelede bulunan güçler tarafından, Bab El Hava (Cilvegözü), Bab El Selame (Öncüpınar) ve Carablus (Karkamış) Hudut Kapılarındaki gümrüklü saha ve ünitelerin ele geçirildiği; kimi kontrolsüz güç ve kişiler tarafından gümrük hizmeti sağlayacak ünitelerin tahrip edildiği; yük taşıyan kimi araçların yağmalandığı; bunlar arasında Türk plakalı araçların da bulunduğu ve buna benzer olayların devam etmekte olduğu; sözü geçen Suriye Hudut Kapılarında hiçbir güvenliğin kalmadığı; hiçbir otoritenin bulunmadığı ve hudut kapılarında çıkışlarla ilgili uluslararası işlemlerin yürütülmesini sağlayacak herhangi bir sistemin kalmadığı anlaşılmıştır.

Bu itibarla; vatandaşlarımızı Suriye'de karşılaşılabilecekleri muhtemel tehlikelerden korumak, can ve mal güvenliklerini sağlamak amacıyla, Suriye'ye seyahatlerin kısıtlanması gerektiği, bu nedenle yukarıda sözü edilen kara hudut kapılarından Türk vatandaşlarının yolcu olarak veya ticari amaçla çıkışlarının durdurulmasının önem arz ettiği sonucuna varılmıştır.

Bu çerçevede; Suriye'de yaşanan olaylar nedeniyle Cilvegözü, Öncüpınar, Karkamış ve Akçakale Hudut Kapılarında verilmekte olan gümrük hizmetleri, yeniden planlanmış ve bazı gümrük işlemlerine yönelik sınırlamalarda bulunulmuştur.

Buna göre; vatandaşlarımızın gerek ticari gerekse yolcu olarak Suriye'ye çıkış gümrük hizmetleri, Suriye plakalı araçların uluslararası ticarete yönelik giriş ve çıkış gümrük hizmetleri ile üçüncü ülke araçlarının uluslararası ticarete konu Suriye'ye giriş ve çıkış gümrük hizmetleri durdurulmuştur.

Bununla birlikte; nihai varış noktası Suriye olan, nihai tüketime ve kullanıma konu olacak ürünlerin çıkış gümrük hizmetleri ile üçüncü ülke vatandaşlarının ülkemize girişlerine ilişkin gümrük hizmetleri sürdürülmektedir. Zira; Suriye halkının yaşanan olaylar nedeniyle hayatlarının idamesi için ihtiyaç duydukları ürünlerin ülkemizden karşılanması; ayrıca Suriye'de bulunan vatandaşlarımız ve üçüncü ülke vatandaşları ile bunlara ait araç ve eşyanın ülkemize girişine izin verilmesinin gerekli olduğu açıktır. Bu kapsamda; Kilis, Hatay, Şanlıurfa ve Gaziantep illerinde bulunan kamplara gelecek Suriye vatandaşları ve kendi istekleri ile buralardan ülkelerine dönmek isteyen Suriye vatandaşları, belirtilen uygulama dışında bırakılmıştır. Ayrıca; herhangi bir nedenle Suriye'den iade edilen eşyanın ülkemize girişine de izin verilmektedir.

Söz konusu hudut kapılarında gümrük hizmetlerinin yeniden planlanması hususu; yukarıda da vurgulandığı üzere, İçişleri Bakanlığının yanı sıra; Hatay, Gaziantep ve Kilis Valilikleri ile yapılan yazışmalar sonucunda verilmiş olup öncelikli olarak can ve mal güvenliğinin sağlanması amaçlanmıştır.

Diğer taraftan; alınan önlemlerin ticari hayatta etkilerinin olabileceğini belirtmek mümkün olmakla birlikte; sadece kâr elde etme güdüsüyle insanımızın can ve mal güvenliğini tehlikeye atmanın da rasyonel sonuçlar doğurmayacağı aşikârdır.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Öte yandan, konuyla ilgili olarak Ekonomi Bakanlığı'ndan alınan bilgilerde;

- Firmalarımızın karşılaştığı sorunları ve uğradıkları zararları tespit etmek üzere Bakanlıkları bünyesinde, "Suriye İzleme Masası"nın kurulmuş olduğu ve firmalardan gelen bilgiler doğrultusunda firma sorunlarının İzleme Masası tarafından yakından takip edildiği,
- Bakanlıkları tarafından yürütülen alternatif güzergâhlar çalışması ve bu kapsamdaki teşvik paketi sonucunda; Mersin-Mısır(Port Said-Adabiya)-Suudi Arabistan(Duba) Ro-Ro seferleri, İskenderun-Mısır(Port Said-Adabiya)-Suudi Arabistan(Duba) Ro-Ro seferleri ve Mersin-Tripoli(Lübnan) Ro-Ro seferlerinin düzenlenmekte olduğu belirtilmektedir.

Bununla birlikte; konu çerçevesinde, yine anılan Bakanlıkça bildirilen ve firmalarımızın mağduriyetlerinin azaltılabilmesi adına gerçekleştirilen diğer çalışmalara ise aşağıda yer verilmiştir.

- ✓ Suriye'deki olaylar nedeniyle zarara uğramış firmalarımızın tahakkuk aşamasındaki vergi borçları ile 6111 sayılı Kanun kapsamında geçmişten gelen vergi borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı, Ekonomi Bakanlığınca sağlanan koordinasyon neticesinde getirilmiştir.
- ✓ Suriye'de faaliyette bulunan işverenlerimizin bu ülkedeki işyerlerinden kaynaklanan Sosyal Güvenlik Kurumu (SGK) prim borçları ile aynı işverenlerimizin Türkiye'de bulunan diğer işyerlerinden kaynaklanan SGK prim borçlarının mücbir sebep çerçevesinde ertelenmesi imkânı getirilmiştir.
- ✓ Yurtdışı Müteahhitlik Hizmetleri Köprü Kredisi Programı kapsamında, Suriye'de iş yapan müteahhitlik firmalarına; 1,5 yıl geri ödemesiz olmak üzere, 3 yıl vadeli kredi kullanma imkânı getirilmiştir. Ayrıca, Suriye'ye ihracat taahhüdüyle kullanılmış, halen kredi riski açık kısa vadeli ihracat kredileri (reeskont kredisi hariç) ile Suriye'ye yapılan uluslararası taşımacılık hizmetleriyle taahhütleri kapatılacak halen riski açık "Uluslararası Nakliyat Pazarlama Kredileri"nin gelecek vadelerinin, talep edilmesi halinde, teşvik mevzuatında öngörülen sürelerle bağlı kalmak üzere uzatılmasına imkân sağlanmıştır.
- ✓ "Bankalarca Kredilerin ve Diğer Alacakların Niteliklerinin Belirlenmesi ve Bunlar İçin Ayrılacak Karşılıklara İlişkin Yönetmelikte Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik", 21 Eylül 2012 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiş olup getirilen düzenleme ile firmalarımız Suriye ile ilgili olarak almış oldukları kredileri çok daha uygun koşullarda yapılandırma imkânına kavuşmuşlardır. Ayrıca, yeniden yapılandırma kapsamında ilave kredi kullanılması halinde bu krediler için özel karşılık ayrılması da bankaların ihtiyarına bırakılmıştır.

Diğer taraftan; Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı'ndan alınan bilgiler uyarınca da, Suriye'deki söz konusu olaylardan etkilenen girişimcilerimizin, bölgedeki Hizmet Merkezi Müdürlükleri aracılığıyla, bütçe imkânları dâhilinde desteklerden öncelikli olarak yararlandırıldığı anlaşılmıştır.

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Öte yandan; Suriye’de meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin vergi ödevleri açısından durumları ile ilgili olarak Maliye Bakanlığı Gelir İdaresi Başkanlığı ile de irtibata geçilmiş olup anılan Kurumdan alınan bilgilerde;

“213 sayılı Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesinde mücbir sebep halleri örnek verilmek suretiyle sayıldıktan sonra maddenin sonunda “gibi hallerdir” hükmüne yer verilerek, benzeri durumların da bu kapsamda değerlendirilebilmesine imkan sağlanmış; 15 inci maddesinde 13 üncü maddede yazılı mücbir sebeplerden herhangi birinin bulunması halinde bu sebep ortadan kalkıncaya kadar sürelerin işlemeyeceği, bu takdirde tarh zamanaşımının işlemeyen süreler kadar uzayacağı bu hükmün uygulanması için mücbir sebebin malum olması veya ilgililer tarafından ispat veya tevsik edilmesinin lazım olduğu, Maliye Bakanlığının mücbir sebep sayılan haller nedeniyle, bölge, il, ilçe, mahal veya afete maruz kalanlar itibarıyla mücbir sebep hali ilan etmeye ve bu sürede vergi ödevlerinden yerine getirilemeyecek olanları tespit etmeye yetkili olduğu hükmüne bağlanmıştır.

Ancak, ticari faaliyetlerin aksaması ya da hiç yapılamaz duruma gelmesi dolayısıyla yaşanan ekonomik sıkıntıların Vergi Usul Kanununun mücbir sebep hükümleri kapsamında mütalaa edilmesi mümkün bulunmamaktadır.

Diğer taraftan, yukarıda yer verilen Kanun hükümlerine istinaden, Suriye’de meydana gelen olayların mücbir sebep olarak değerlendirilmesinin ve bu olaylardan etkilenen mükelleflerin durumunun Vergi Usul Kanununun 13 üncü maddesi uyarınca mücbir sebep hali olarak kabul edilmesinin mümkün olduğuna ilişkin 08.03.2012 tarihli ve 52 numaralı Vergi Usul Kanunu Sirküleri yayımlanmıştır.

Söz konusu Sirkülelere göre, Suriye’de meydana gelen olaylardan etkilenen mükelleflerin durumlarını ispat veya tevsik eden bilgi ve vesikalarla etkilendikleri süreyi de belirtmek suretiyle gelir/kurumlar vergisi bakımından bağlı oldukları vergi dairesine müracaat etmeleri gerekmekte olup, mükelleflerin müracaatlarının tetkik edilmesi neticesinde, olaylardan vergi ödevlerinin yerine getirilmesine engel olacak derecede etkilendiklerinin anlaşılması halinde, durumları mücbir sebep kapsamında değerlendirilebilecektir.” ifadelerine yer verilmiştir.

Ayrıca; konuyla ilgili olarak Ulaştırma, Denizcilik ve Haberleşme Bakanlığı ile de irtibata geçilmiş olup anılan Bakanlıkça bildirilecek ilave görüşler, bilahare tarafınıza iletilecektir.

7) Suriye’de can ve mal güvenliği sağlandığında Cilvegözü, Öncüpınar, Karkamış ve Akçakale Kara Hudut Kapılarındaki uygulamanın, normal seyrine döneceği değerlendirilmektedir.